

Ennek a döntésnek a helyességéhez azonban igen sok szó férhet és a bírói ítélet főcélját, a végrehajthatóságot figyelembe véve nézetem szerint is tarthatatlan.

Nem hiszem, hogy a két ítélet a két állam állandó bírói gyakorlatának a bizonyítékául volna felhozható, mert valószínű, hogy hasonló újabb esetekben ellenkező bírói döntések is keletkeznének.

Dr. Giskun Jakab.

Dr. Váli Ferenc: A közrendi klauzula és nemzetközi magánjogi joggyakorlatunk, Budapest 1928. A Magánjogi Szeminárium kiadványai, 1. sz. A „clause d'ordre public“ régi vitakérdését nálunk újabban a szovjetházasság kérdésében kialakult bírói joggyakorlat vetette fel. A Kuria gyakorlata valóban a „fürdővízzel a gyereket önti ki“, mikor a szovjetházasságok el nem ismerésével nem csupán a házasság kulturintézményével ellentétes eredményt veti el, hanem magát azt a lehetőséget zárja ki, hogy a szovjetjog uralma alatt élők magyar jog szerint érvényes házasságot kössenek. Egy újabb határozat ezt a cári jog szerinti házasságok elismerésével akarja ellensúlyozni, de ezzel a Kuria ismét arra az indokolási alapra tér vissza, melyet egyszer már elvetett, hogy t. i. az el nem ismert szovjetrendszer jogszabályai nem jogszabályok. Dr. Váli Ferenc a Kuria gyakorlatával szemben mély elméleti megalapozással és az irodalom tömör áttekintése mellett kifejti az *effektív hatás tanát*, melynek lényege, hogy a közrendi klauzula csak a valóban közrendellenes eredménynek, de nem a hazai jogalkotás szellemével különben összeférő egész jogintézményeknek a kizárását jelenti. A szovjetházasság kérdésében meggyőzően mutatja ki, hogy a szovjetjog szerint a házassághoz fűzött erkölcsstelen jogkövetkezmények nem szolgálhatnak okául annak, hogy a magyar bíróság végeredményben csak a consensuson alapuló házasságkötést, ha az a szovjetjog alakításági szerint történt, elvesse.

F. L.